

Virginia Satirová - životopis

V. Satirová se narodila na farmě ve Wisconsinu. Studovala v Chicagu a svou kariéru začala jako učitelka na předměstí Chicaga. Před tím, než si otevřela privátní praxi, pracovala jako terapeutka v dětském domově a v psychiatrickém ústavu. Vzhledem k tomu, že neměla lékařské vzdělání (a byla žena), tvořily její klientelu převážně případy odmítané ostatními terapeuty jako beznadějně.

Do povědomí širší veřejnosti vstoupila v roce 1964 knihou "Společná terapie celé rodiny" (Conjoint family therapy), ve které vysvětlila, že pacient je projevem nemoci celé rodiny, a proto je potřeba léčit rodinu jako celek. Satirová vycházela z předpokladu, že jedince je možné pochopit a léčit pouze v sociálním kontextu, především pak v kontextu rodiny. Rodinu považuje za systém tvořený nejen jednotlivými prvky, ale především vztahy mezi těmito prvky. Terapii pak zaměřuje právě na vztahy mezi členy rodiny - na jejich způsob komunikace. Aby došlo ke změně u jedince, je třeba působit na celý vztahový systém a kontext a měnit ho. Byla přesvědčena, že klient je rovnocenný partner a terapeut používá své osobnosti a odbornosti k tomu, aby v něm probudil jeho vlastní zdroje a mechanismy vedoucí k uzdravení.

S Donem Jacksonem, Paulem Watzlawickem a Julesem Riskinem založila Ústav mentálního výzkumu (MRI) v Palo Alto v Kalifornii. Předpokládali, že komunikace je klíčem k pochopení lidského jednání. Jednání je komunikací a "nemůžeme nekomunikovat". Pracovníci MRI analyzovali komunikaci mezi jednotlivými členy rodiny a konstruovali intervence ke změně

komunikačních vzorců. Satiriánský přístup je označován jako komunikačně - interakční.

Satirová vycházela také z ego-psychologie, a proto se více než její systemičtí kolegové zabývala intrapsychickým modelem osobnosti a vytvořila originální model sebeúcty. Propojila tak systém interakční (v němž se terapeut zaměřuje na komunikaci mezi členy rodiny) se systémem intrapsychickým, v rámci kterého se terapie soustředí na dopad událostí na jedince - tzn. jaký význam jedinec události připisuje, emoční doprovod tohoto významu, rodinná pravidla a prožívání pocitů. Vznik psychopatologických příznaků připisovala nekongruentní (nesouladné) komunikaci, která má za následek nízkou sebeúctu a nízká sebeúcta dále vede k nekongruentní komunikaci. Satirová věřila, že změna je v ž d y možná - někdy není možná změna vnější, ale vnitřní změna možná je.

Pracovala s Gregory Batesonem, řídila výcvik v Esalenském institutu v Big Sur a již jako známá terapeutka předsedala Asociaci humanistické psychologie a byla poradkyní Amerického kongresu v otázkách zdraví. V roce 1979 ji MUDr. Petr Boš přivezl do Čech a Satirová zde dva týdny (bez povolení úřadů) ukazovala, jak se rodí sebeúcta, pomocí lan a živých sousoší modelovala rodinné vztahy a s humorem a lehkostí ukazovala cestu k tomu jak vidět svět a sebe. V roce 1987 byla čestnou prezidentkou Prvního mezinárodního kongresu rodinné terapie v Praze.

Krátce před smrtí v roce 1988 působila také v Sovětském svazu.